

ACTIVITEITENVERSLAG 2012

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Dit document bevindt zich op de website van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting: www.armoedebestrijding.be. De onderlijnde woorden in de tekst zijn hyperlinks en geven telkens toegang tot de elektronische documenten.

INHOUDSTAFEL

1.	INLEIDING.....	3
2.	OPDRACHTEN EN VISIE.....	4
2.1.	WETTELIJKE OPDRACHTEN.....	4
2.2.	VISIE.....	4
3.	DOELSTELLINGEN VOOR EEN DYNAMISCHE DIALOOG.....	6
3.1.	SOCIALE BESCHERMING.....	6
3.2.	EEN RESULTAATSVERBINTENIS MET BETREKKING TOT HET RECHT OP WONEN.....	7
4.	DOELSTELLINGEN VOOR MEER KENNIS.....	8
4.1.	UITDIEPEN VAN THEMA'S.....	8
4.2.	OPVOLGEN VAN THEMA'S.....	8
4.3.	ONDERSTEUNING VAN ONDERZOEK.....	9
4.4.	PROJECT RECHTSPRAAK 'EFFECTIVITEIT VAN RECHTEN'.....	10
4.5.	PROJECT AUTOMATISERING VAN RECHTEN.....	11
4.6.	INTERNATIONAAL.....	12
4.7.	DOCUMENTATIE EN WEBSITE.....	13
5.	DOELSTELLINGEN BETREFFENDE HET POLITIEKE DEBAT EN POLITIEKE ACTIE.....	14
5.1.	OPVOLGING VAN HET TWEEJAARLIJKSE VERSLAG 2010-2011.....	14
5.2.	LEZING VAN HET FEDERAAL REGEERAKKOORD.....	16
5.3.	MEMORANDUM NAAR AANLEIDING VAN DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN.....	16
5.4.	SPECIEKE VRAGEN.....	16
5.5.	STRUCTURELE SAMENWERKING MET DE GEWESTEN, DE GEMEENSCHAPPEN EN DE FEDERALE STAAT.....	18
5.6.	MEDEWERKING AAN DE WERKZAAMHEDEN VAN ANDERE DIENSTEN EN ORGANISATIES.....	19
6.	INSTRUMENTEN OM DE DOELSTELLINGEN TE REALISEREN.....	21
6.1.	BEHEERSORGANEN VAN HET STEUNPUNT.....	21
6.2.	CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSSEN EN VOOR RACISMEBESTRIJDING.....	22
6.3.	TEAM.....	22
6.4.	COMMUNICATIE.....	24
6.5.	BALANS EN RESULTAATREKENING 2012.....	27
7.	BIJLAGEN.....	28
7.1.	SAMENWERKINGSAKKOORD.....	28
7.2.	PUBLICATIES VAN HET STEUNPUNT IN 2012.....	34

1. INLEIDING

Vorig jaar heeft [Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting](#) voor de eerste maal een activiteitenverslag gepresenteerd op basis van het [strategische driejarenplan \(2011-2013\)](#). We volgen in dit activiteitenverslag grotendeels de structuur van het strategisch plan om een goede opvolging mogelijk te maken.

In 2012 presenteerde het Steunpunt in het begin van het jaar zijn [tweejaarlijks Verslag 2010-2011](#), met twee delen: een deel 'recht op wonen' en een deel 'toekomstperspectieven van jongeren', om dan onmiddellijk te starten met de keuze van het thema voor het tweejaarlijkse Verslag 2012-2013 – sociale bescherming - en de inhoudelijke uitwerking ervan. Het overleg – met een grote diversiteit aan organisaties en instellingen – ging van start in mei, na een heel intense voorbereidende fase. We hebben er ook voor gekozen om persoonlijke ervaringen van mensen in armoede te verzamelen door ze te interviewen over de rol die de sociale bescherming al dan niet heeft gespeeld in hun levenstraject.

Tegelijkertijd was het Steunpunt intensief bezig met de opvolging van het Verslag 2010-2011. Naast de opvolging die bij de regeringen, parlementen en adviesraden door het Samenwerkingsakkoord is voorzien, kozen we er voor om de analyses en aanbevelingen van het Verslag te gaan voorstellen in de kabinetten van de ministers met een relevante bevoegdheid.

Voor de eerste keer bracht het Steunpunt een lezing uit van het federaal regeerakkoord, op basis van het geheel van analyses en aanbevelingen die het Steunpunt tijdens de voorbije jaren – op verschillende thematieken – heeft uitgewerkt.

Op onderzoeksvlak werden de onderzoeksprojecten die op vraag van het Steunpunt de voorbije jaren werden opgestart verder actief opgevolgd. Daarnaast kreeg het Steunpunt de gelegenheid om verschillende projecten, die op vraag van andere organisaties en instellingen werden gestart, mee op te volgen.

Het project rond de mogelijkheid en wenselijkheid om de rechtspraak vanuit een armoedeperspectief (niet-effectiviteit van grondrechten gelinkt aan armoedesituaties) te bekijken en te inventariseren, kreeg in 2012 zijn vervolg. Een eerste selectie van rechtspraak werd op de site gepubliceerd. Met betrekking tot de piste van een verhaalbaar recht op wonen werd een uitgebreide studiedag, die in januari 2013 zal doorgaan in samenwerking met de Universiteit Antwerpen en de Facultés universitaires Saint Louis, uitgewerkt; de verschillende bijdragen worden gepubliceerd onder de vorm van het verslag van de studiedag. Het project met betrekking tot automatisering van de opening van rechten werd ook verdergezet ; een nota met een verslag van de werkzaamheden werd uitgewerkt en zal in januari 2013 aan de Begeleidingscommissie worden voorgesteld.

In het algemeen kunnen we stellen dat de opdracht die het Steunpunt in het Samenwerkingsakkoord meekreeg met betrekking tot de evaluatie van de effectiviteit van de grondrechten en tot aanbevelingen om de voorwaarden voor een menselijke waardigheid te herstellen, steeds meer diverse vormen kreeg, naast het overleg dat natuurlijk centraal bleef staan. Het Steunpunt is een plaats waar organisaties en actoren van heel verschillende aard elkaar kunnen ontmoeten en in dialoog kunnen gaan over de verschillende elementen die armoede en sociale uitsluiting kenmerken.

Dit activiteitenverslag geeft een overzicht van de werkzaamheden van het Steunpunt. Meer informatie over de inhoudelijke aspecten van dit werk kan gevonden worden in de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt en op zijn website.

Veel leesplezier!

2. OPDRACHTEN EN VISIE

Het [Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gewesten en de Gemeenschappen betreffende de bestending van het armoedebeleid](#) vormt de wettelijke basis voor het bestaan en de opdrachten van het Steunpunt. De onderstaande beschrijving van de opdrachten en de visie van het Steunpunt zijn overgenomen uit zijn [strategisch plan 2011-2013](#).

2.1. Wettelijke opdrachten

De opdrachten van het Steunpunt zijn vastgelegd in het [Samenwerkingsakkoord betreffende de bestending van het armoedebeleid](#) (art. 1 en 5). Het Steunpunt steunt de federale regering en de gewest- en gemeenschapsregeringen in hun verbintenis om hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid en tot bestrijding van armoede voort te zetten en te coördineren. Het Steunpunt is **een hulpmiddel voor het nemen van beleidsbeslissingen**.

Centraal in de opdracht van het Steunpunt staat de evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van rechten.

Concreet wordt van het Steunpunt verwacht dat het:

- informatie verzamelt en analyseert;
- aanbevelingen formuleert;
- tweejaarlijks een verslag opstelt;
- een structurele dialoog met verenigingen en middenveldorganisaties waarborgt.

2.2. Visie

Armoede leidt ertoe dat fundamentele rechten niet worden nageleefd, en is tegelijkertijd het gevolg ervan. Deze overtuiging van de vele partners van het Steunpunt geeft vorm aan de visie op armoedebestrijding die aan de basis ligt van onze activiteiten. Armoede bestrijden gaat verder dan loutere formele gelijkheid van rechten. Alles moet in het werk gesteld worden opdat iedereen de voorziene rechten ook daadwerkelijk kan uitoefenen. Een openbare instelling voor armoedebestrijding die het algemeen belang dient, is dus uiterst zinvol.

Armoedebestrijding vraagt om overleg en actie om het beleid toegespitst op personen in armoede te verbeteren. Tegelijk moet er ook actie worden ondernomen om maatregelen bij te sturen die bestaansonzekerheid en armoede op een indirecte manier in de hand werken of versterken. Er moet met andere woorden **zowel aandacht besteed worden aan structurele dynamieken als aan gerichte maatregelen**. Zoniet bestaat het gevaar een 'armen'-status in het leven te roepen en het uitgangspunt van 'mensenrechten' uit het oog te verliezen.

In dit opzicht heeft het Steunpunt door zijn **interfederale karakter** een duidelijke meerwaarde. Het kan immers gericht werken aan een algemeen armoedebestrijdingsbeleid, zonder a priori beperkt te zijn door de verschillende bevoegdheidsniveaus.

De **participatie van mensen in armoede** is onontbeerlijk om armoede op een juiste en doeltreffende manier te bestrijden. Een beleid dat de fundamentele rechten van iedereen wil laten respecteren, moet de situaties waarbij die rechten het meest in het gedrang komen in rekening brengen en luisteren naar mensen die met dergelijke situaties worden geconfronteerd. Hun inbreng mag echter niet alleen staan, maar moet een plaats krijgen in een ruimer overleg met andere partijen die ook een noodzakelijke bijdrage leveren.

De wettelijke opdracht van het Steunpunt om dit structureel overleg te waarborgen, maakt het tot een uniek en onafhankelijk uitwisselingsplatform dat openstaat voor een grote diversiteit aan actoren en aan specifieke expertises - vooral diegene die niet of nauwelijks worden erkend.

3. DOELSTELLINGEN VOOR EEN DYNAMISCHE DIALOOG

In opvolging van het dialoogproces in het kader van het ['Algemeen Verslag over de Armoede'](#) kreeg het Steunpunt de opdracht overleg te organiseren tussen mensen in armoede en andere maatschappelijke actoren (beroepskrachten, academici, sociale partners, beleidsverantwoordelijken), met specifieke aandacht voor de participatie van de mensen in armoede en hun verenigingen.

3.1. Sociale bescherming

Begin 2012 heeft het Steunpunt een verkenning gemaakt van mogelijke thema's voor het overleg en het volgende tweejaarlijkse Verslag, dat eind 2013 zal worden gepresenteerd. De resultaten van deze verkenning werden voorgelegd aan de Begeleidingscommissie. In samenspraak met de leden van de Begeleidingscommissie werd gekozen om in 2012-2013 te werken rond het thema van sociale bescherming.

Met het thema 'sociale bescherming' werd binnen het Steunpunt voor de eerste keer gekozen voor een breed en overkoepelend thema. Met 'sociale bescherming' gaat het over de verschillende stelsels in de sociale zekerheid en de sociale bijstand. Er werden twee grote (plenaire) bijeenkomsten georganiseerd in functie van de verkenning van het thema en de afbakening van de gespreksthema's. Vervolgens werden drie thematische overleggroepen opgestart: werk, gezondheid, en pensioen. Elke overleggroep is 2 maal samengekomen in 2012, telkens op basis van een verkennende nota van het Steunpunt. In december werd opnieuw een plenaire vergadering georganiseerd om een uitwisseling te hebben over een aantal transversale elementen in de verschillende overlegbijeenkomsten.

Ondertussen worden een aantal specifieke thema's bekeken: statuut van samenwoning, gezinsbijslag, zelfstandigen, ... Het team van het Steunpunt werkt voor elk van deze thema's een nota uit die in 2013 op een specifieke overlegbijeenkomst zal worden voorgelegd.

Daarnaast werd er voor geopteerd om persoonlijke ervaringen van mensen in armoede te verzamelen over wat de Belgische sociale bescherming concreet betekent in hun leven. Het team verricht hiervoor interviews waarbij aan de respondenten gevraagd wordt naar de rol die de sociale bescherming al of niet heeft gespeeld in hun levenstraject. Er werden in 2012 veertien interviews gerealiseerd, in totaal zullen ongeveer 30 interviews worden afgenomen. Daarnaast zullen collectieve bijeenkomsten georganiseerd worden in enkele verenigingen en met maatschappelijk werkers. Een stand van zaken van deze oefening werd gepresenteerd op de plenaire bijeenkomst van december.

Het geheel van analyses en aanbevelingen zal worden opgenomen in het tweejaarlijkse Verslag 2012-2013 dat in december 2013 zal worden voorgesteld.

3.2. Een resultaatsverbintenis met betrekking tot het recht op wonen

In 2011 heeft het Steunpunt een denkronde opgestart, mede op initiatief van actoren van het terrein, om na te gaan hoe het recht op wonen effectiever gemaakt kan worden. Hiervoor werd inspiratie gezocht bij buitenlandse ervaringen, meer bepaald de situatie in Schotland en Frankrijk, waar men een resultaatsverbintenis heeft ingesteld op het vlak van huisvesting. Op 18 maart 2011 werd een (eerder besloten) juridisch seminarie georganiseerd onder de titel "Naar een effectief recht op wonen: welke lessen kunnen we trekken uit de Franse en Schotse ervaringen". Het werd voorgezeten door professor Bernard Hubeau (Universiteit Antwerpen) en bracht verschillende actoren, betrokken bij het recht op wonen, samen. Dit seminarie en een 2-tal overlegvergaderingen met actoren van het terrein vormden de basis voor een hoofdstuk in het Verslag 2010-2011 met als titel "[Recht op wonen: naar een resultaatsverbintenis](#)".

In opvolging van deze reflectie en gezien het belang van deze thematiek, heeft het Steunpunt in 2012 een studiedag uitgewerkt in samenwerking met de Universiteit Antwerpen en de Facultés Universitaires Saint-Louis. Deze studiedag vindt plaats op 25 januari 2013, met ondersteuning van de ministers van wonen van de drie gewesten en de ministers die een coördinerende bevoegdheid uitoefenen inzake armoedebestrijding. De intervenanten hebben reeds hun bijdrage ingestuurd in functie van het verslagboek dat ter gelegenheid van de studiedag gepubliceerd wordt.

4. DOELSTELLINGEN VOOR MEER KENNIS

4.1. Uitdiepen van thema's

In het vorige punt kwamen de thema's aan bod die in een diepgaand overleg worden behandeld.

4.2. Opvolgen van thema's

De voorbije jaren heeft het Steunpunt reeds op talrijke thema's gewerkt. In functie van de tweejaarlijkse Verslagen wordt een beperkt aantal thema's gekozen om diepgaand te behandelen in een intensief dialoogproces. Het Steunpunt wil echter de andere thema's van voorgaande Verslagen blijven opvolgen. Dit gebeurt aan de hand van een opvolgingsbijeenkomst voor bepaalde specifieke thema's, anderzijds wordt er binnen het team ook een manier uitgewerkt om thematieken te kunnen opvolgen, in het bijzonder op basis van de aanbevelingen van de tweejaarlijkse Verslagen.

4.2.1. OPVOLGINGSBIJEENKOMSTEN

In 2012 werd een opvolgingsbijeenkomst georganiseerd voor twee thema's, met name huurwaarborg en energie. Het doel van een dergelijke bijeenkomst is om enerzijds de problematiek op het terrein verder op te volgen en anderzijds informatie uit te wisselen tussen organisaties uit de verschillende gewesten.

4.2.2. ONTWIKKELING VAN EEN OPVOLGINGSINSTRUMENT

Binnen het team wordt momenteel een instrument uitgewerkt om de thema's die in voorgaande Verslagen werden behandeld op te volgen, in relatie met de verschillende aanbevelingen die het Steunpunt rond deze thema's al deed. Dit zal kunnen bijdragen tot een betere opvolging, in het bijzonder door de parlementen, van de antwoorden die al of niet door de bevoegde overheden worden gegeven en zal aan de organisaties die aan overleg binnen het Steunpunt hebben meegewerkt de mogelijkheid geven zich actief in proces te engageren.

4.3. Ondersteuning van onderzoek

Het Steunpunt stimuleert op een actieve manier onderzoek rond armoede en sociale uitsluiting. Federaal Wetenschapsbeleid is hierbij een belangrijke partner. Het Steunpunt volgde in 2012 een aantal projecten die het indiende in het onderzoeksprogramma's AGORA en 'Samenleving en Toekomst' van het Federaal Wetenschapsbeleid.

Bij al deze onderzoeksprojecten is het Steunpunt telkens sterk betrokken: aanvraag van de onderzoeksprojecten, organisatie van de bijeenkomsten van begeleidingscomité en technisch comité, contacten met onderzoeksploegen en de verschillende actoren...

Daarnaast neemt het Steunpunt deel aan stuurgroepen van onderzoeksprojecten die op initiatief van andere diensten en instellingen worden gerealiseerd.

4.3.1. ONDERZOEK OP VRAAG VAN HET STEUNPUNT

4.3.1.1. ARMOEDE IN DE STAD EN OP HET PLATTELAND (POCICO)

In 2010 ging het onderzoeksproject ['Armoede in de stad en op het platteland'](#) van start, uitgevoerd door Université Libre de Bruxelles en KU Leuven. Dit onderzoek zoekt naar indicatoren van armoede die rekening houden met de graad van ruraliteit of stedelijkheid van de omgeving. In een eerste fase werd een beter begrip opgebouwd van het karakter van armoede op het platteland in vergelijking met armoede in meer stedelijke gebieden. Dit gebeurde op basis van de inhoudelijk erg rijke data uit de EU-SILC enquête, die qua steekproef echter beperkt is. In een tweede fase streefden de onderzoekers ernaar plattelandsarmoede te meten op basis van de socio-economische gegevens over de hele bevolking uit de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid.

De resultaten van het onderzoek werden in november voorgesteld op het laatste begeleidingscomité van het project en op de Begeleidingscommissie van het Steunpunt. In de lente van 2013 wordt een seminarie gepland om deze resultaten ruimer te verspreiden en het debat hieromtrent aan te gaan.

4.3.1.2. ONDERVERTEGENWOORDIGING VAN ARMEN IN DATABANKEN (SILC-CUT)

In het onderzoek ['SILC-CUT'](#) heeft HIVA (KU Leuven) – op vraag van het Steunpunt in het kader van het AGORA-onderzoeksprogramma van Federaal Wetenschapsbeleid - de ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen in de databanken onderzocht. Concreet werd de SILC-enquête – die in België jaarlijks bij een 6000-tal huishoudens wordt afgenomen – herwerkt in functie van een aangepaste bevraging van 2 groepen: dak- en thuislozen en mensen zonder papieren.

Het eindrapport van het SILC-CUT-project werd eind 2012 in boekvorm door het HIVA uitgegeven. Het Steunpunt en HIVA trachten samen – met steun van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (FOD Economie) - de onderzoeksresultaten op Belgisch en Europees vlak te verspreiden.

4.3.1.3. DEMOGRAFISCHE UITDAGINGEN EN SOCIALE COHESIE

Het Federaal Wetenschapsbeleid lanceerde in 2011 een nieuwe oproep voor het programma 'Samenleving en Toekomst'. Een onderzoeksvoorstel dat het Steunpunt indiende

bij het programmacomité voor de onderzoeksas 'Demografische Uitdagingen en Sociale Cohesie', over 'tewerkstelling en armoede' werd goedgekeurd, en gaf aanleiding tot drie onderzoeksprojecten: [EMPOV](#) (Werkgelegenheid en armoede in een veranderende samenleving), gecoördineerd door het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit van Antwerpen, [EDIPO](#) (Tewerkstelling, loondiscriminatie en armoede) gecoördineerd door de Université Libre de Bruxelles, en [WOLDEMP](#) (Leeftijd, vrouwen en werk: een evaluatie) gecoördineerd door de UCL. De onderzoeksprojecten worden opgestart eind 2012 – begin 2013. Het Steunpunt maakt deel uit van de opvolgingscomités van deze onderzoeksprojecten.

4.3.2. ONDERZOEK OP INITIATIEF VAN ANDEREN

Het Steunpunt is ook betrokken bij onderzoeken die door andere organisaties en instellingen werden aangevraagd, en maakt(e) deel uit van:

- Stuurgroep ESF-project 'Missing Link' (ontwikkeling van geïntegreerde en maatgerichte methodiek voor moeilijk bereikbare en moeilijk bemiddelbare jongeren in hun levenstraject, met de uiteindelijke finaliteit van duurzame tewerkstelling) (Arktos vzw);
- Gebruikersgroep Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming en AGORA-project DOC Datawarehouse (Kruispuntbank Sociale Zekerheid);
- Stuurgroep van VLAS (Vlaams Armoede Steunpunt);
- Klankbordgroep van het Federaal Jaarboek Armoede.

4.4. Project rechtspraak 'effectiviteit van rechten'

Een van de opdrachten van het Steunpunt is het evalueren van de effectiviteit van rechten van mensen in armoede. Een van de manieren om de effectiviteit van rechten te evalueren is door zich te buigen over de rechtspraak van de hoven en rechtbanken. We stellen vast dat sommige rechters bijzondere aandacht hebben voor de rechten van mensen in armoede en dat zij innoverende beslissingen nemen om hun rechten beter te vrijwaren. In het kader van onze opdracht is het belangrijk dat we kennis kunnen nemen van deze beslissingen. Daarnaast is het ook van belang om deze beslissingen zo ruim mogelijk te verspreiden, in het bijzonder naar organisaties van het terrein, mensen uit de juridische en uit de academische wereld. Het verspreiden van deze informatie kan ons inziens bijdragen tot een versterking van de effectiviteit van rechten voor mensen in armoede. De beslissingen van hoven en rechtbanken zijn echter slecht toegankelijk, voornamelijk omdat ze over het algemeen enkel via betalende tijdschriften ter beschikking worden gesteld en ook omdat ze niet meteen bevattelijk zijn voor niet-juristen.

Uit het verkennend onderzoek in 2011 is gebleken dat er zeker nood is aan een betere verspreiding van innoverende rechtspraak rond effectiviteit van rechten van mensen in armoede. Magistraten hebben deze nodig om hun uitspraak te motiveren; advocaten hebben deze nodig om de zaak van hun cliënt te bepleiten; organisaties van het terrein hebben deze nodig om mensen eventueel aan te moedigen een beroep in te dienen.

Een eerste selectie van interessante beslissingen werden in een nieuwe rubriek op de website van het Steunpunt gepubliceerd op 17 oktober, naar aanleiding van de Werelddag van Verzet tegen Armoede. De beslissingen gaan telkens gepaard met een korte beschrijving. Het Steunpunt heeft een oproep gelanceerd naar personen en organisaties om beslissingen toe te sturen.

4.5. Project automatisering van rechten

De Begeleidingscommissie van het Steunpunt heeft deze gevraagd een inventaris - op federaal niveau - op te maken van de rechten die reeds werden 'geautomatiseerd', waarvan de 'automatisering' bezig is of waarvan een 'automatisering' wenselijk en mogelijk zou zijn. Een gelijkaardige oefening is bezig in Vlaanderen.

Dit project was voor het Steunpunt een gelegenheid om een bijzonder interessante samenwerking op te zetten met een aantal federale overheidsdiensten (FOD's en POD's) en publieke instellingen (RIZIV, Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging, Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid). De verschillende relevante federale overheidsdiensten en instellingen werden aangeschreven met de vraag voor een ontmoeting in functie van de identificatie van rechten en eventuele initiatieven op het vlak van automatisering. Op deze manier bekam het Steunpunt een contactpersoon binnen elke administratie en instelling.

In juli 2012 werd een werkseminarie georganiseerd, waaraan een 15-tal contactpersonen uit de federale administraties en instellingen deelnamen. Ook de Vlaamse administratie en het kabinet van de staatssecretaris voor Armoedebestrijding waren op dit seminarie aanwezig. Er werd gewerkt aan de hand van een overzichtstabel met de verschillende rechten, de toekenningscriteria ervan, en de mate van automatisering. De uitwisseling ging vervolgens verder aan de hand van een aantal transversale vragen.

In een laatste stap werd de verzamelde informatie in een nota verwerkt, waarbij aan de deelnemers van het seminarie werd gevraagd om een bijdrage te leveren. Deze nota wordt in januari 2013 aan de Begeleidingscommissie van het Steunpunt voorgelegd.

4.6. Internationaal

4.6.1. OPVOLGING VAN DE EUROPESE ACTUALITEIT

Op de Begeleidingscommissie van het Steunpunt wordt er systematisch een punt geagendeerd met betrekking tot de Europese actualiteit. In 2012 werden volgende punten besproken:

- Europees jaar van actief ouder worden en solidariteit tussen generaties;
- Stand van zaken van de aanbeveling van de Europese Commissie betreffende de strijd tegen kinderarmoede;
- Nationaal hervormingsprogramma en aanbevelingen van de Raad van de Europese Unie betreffende België; Nationaal Sociaal Rapport;
- Initiatief betreffende dakloosheid en de strijd tegen kinderarmoede;
- Europese Conventie tegen armoede en sociale uitsluiting.

4.6.2. DEELNAME AAN HET EUROPESE JAAR ACTIVE AGING

Het Steunpunt nam deel aan verschillende initiatieven in het kader van het Europese Jaar Active Aging, dat gecoördineerd werd door de FOD Sociale Zekerheid. Samen met het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad heeft het Steunpunt deelgenomen aan de hoorzitting die werd georganiseerd om de slotzitting van het jaar voor te bereiden. De bijdrage betrof 'vroegtijdige veroudering'. Op onze website publiceerden we twee nieuwe fiches rond deze thematiek in de rubriek 'feiten en cijfers', evenals een lijst van publicaties betreffende armoede en ouderen.

4.6.3. DEELNAME AAN DE EUROPESE CONVENTIE TEGEN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

De Europese Conventie vond plaats van 5 tot 7 december 2012 in Brussel.

Voor de eerste keer werd het Steunpunt uitgenodigd om deel uit te maken van de Belgische delegatie die werd geleid door de staatssecretaris voor Armoedebestrijding. Deze Conventie is opgevat door de Europese Commissie als een plaats van dialoog met de verschillende betrokken partners. Dit jaar werd het 'sociaal investeringspakket' besproken. De Begeleidingscommissie van het Steunpunt had dit punt op de dagorde van een van zijn bijeenkomsten om op die manier de deelname van het Steunpunt zo goed mogelijk te proberen voorbereiden.

4.6.4. BELGISCH PLATFORM EN WERKGROEP 'INDICATOREN' IN HET KADER VAN DE EUROPESE STRATEGIE 2020 INZAKE ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

Het Steunpunt neemt deel aan het Belgisch luik van de Europa Strategie 2020. Op federaal niveau zijn er twee werkgroepen die de stakeholders verzamelen: het Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting 2020, gecoördineerd door de [POD Maatschappelijke Integratie](#), en de Werkgroep 'Indicatoren', gecoördineerd door de [FOD Sociale Zekerheid](#). Het Steunpunt neemt deel aan de vergaderingen van deze twee groepen.

Het Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting kwam vijf maal samen. De werkgroep 'indicatoren' kwam twee maal samen.

4.7. Documentatie en website

Het Steunpunt tracht, aan de hand van zijn documentatiecentrum, een veelheid aan informatie over armoede en sociale uitsluiting te verzamelen, afkomstig van verschillende bronnen en actoren (organisaties die op het terrein werken, administraties, onderzoeksinstellingen, internationale instellingen...). Dit materiaal stoffeert de overlegwerkzaamheden van het Steunpunt en de verschillende rubrieken van de website, in het bijzonder de rubriek [‘feiten en cijfers’](#) met antwoorden op veel gestelde vragen. De [website van het Steunpunt](#) wordt telkens weer verder ontwikkeld als een instrument om de toegang tot deze kennis, zowel de documenten en het werk van het Steunpunt als de informatie van andere organisaties en diensten, te maximaliseren.

In het strategisch plan 2011-2013 is de ontwikkeling van een digitale bibliotheek voorzien. In 2012 werden de verschillende pistes en mogelijke softwaresystemen onderzocht en een aantal offertes opgevraagd. Op basis van de verschillende elementen en een studie rond de gebruiksvriendelijkheid van de verschillende systemen zal een nota uitgewerkt worden. Een voorstel zal worden voorgelegd aan de Begeleidingscommissie van het Steunpunt in januari 2013 en aan het Beheerscomité in februari 2013.

5. DOELSTELLINGEN BETREFFENDE HET POLITIEKE DEBAT EN POLITIEKE ACTIE

Het Steunpunt heeft de expliciete opdracht aanbevelingen te formuleren voor de verschillende beleidsverantwoordelijken in het land. Het tweejaarlijkse Verslag is daarvoor een belangrijk instrument. Begin 2012 werd het Verslag 2010-2011 voorgesteld. In de loop van dit jaar is dan ook veel aandacht gegaan naar de opvolging van de analyses en aanbevelingen uit dit Verslag.

5.1. Opvolging van het tweejaarlijkse Verslag 2010-2011

In functie van een politieke impact, hebben de opstellers van het [Samenwerkingsakkoord](#) ook een opvolgingsprocedure voor het Verslag voorzien. In het kader hiervan heeft het Steunpunt het Verslag 2010-2011 in verschillende parlementen en adviesraden voorgesteld. Daarnaast werd ook initiatief genomen om het Verslag aan de bevoegde kabinetten (zowel op federaal als op gemeenschaps- en gewestniveau) voor te stellen.

Interfederaal

- >> **Interministeriële conferentie "Integratie in de samenleving"**
De Interministeriële conferentie heeft akte genomen van het zesde tweejaarlijkse verslag, 12 september 2012.

Federaal

- >> **Kamer**
→ Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing: [Gedachtewisseling over het zesde tweejaarlijks verslag \(2010-2011\) van Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting](#), 23 mei 2012.
- >> **Nationale Arbeidsraad, Centrale Raad voor het Bedrijfsleven**
[Advies over het zesde tweejaarlijks verslag ter bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting](#), 17 juli 2012.
- >> **Belgisch Platform tegen armoede en sociale uitsluiting EU2020**
Het Steunpunt heeft er zijn tweejaarlijks verslag voorgesteld op 17 april 2012.

Vlaanderen

- >> **Vlaamse regering**
De Vlaamse regering heeft op 17 februari 2012 akte genomen van het verslag 2010-2011 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.
- >> **Permanent Armoedeoverleg** (PAO)
Het verslag werd voorgesteld aan de leden van het [Horizontaal PAO](#) op 9 februari 2012.

>> **Vlaams Parlement**

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid: [Gedachtewisseling over 'Strijd tegen armoede. Een bijdrage aan politiek debat en politieke actie', tweejaarlijks verslag 2010-2011 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting](#), 27 maart 2012.

>> **Ontmoeting met kabinet**

⇨ Het Steunpunt heeft het verslag 2010-2011 en in het bijzonder het hoofdstuk getiteld 'Een voorziening voor bijzondere jeugdzorg verlaten; op zoek naar een plek in de samenleving' voorgesteld aan het kabinet van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin op 11 mei 2012.

⇨ Het Steunpunt heeft het verslag 2010-2011 en in het bijzonder het hoofdstuk getiteld 'Jongeren in armoede en het deeltijds leren en werken' voorgesteld aan het kabinet van Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel op 5 juni 2012.

⇨ Het Steunpunt heeft het verslag 2010-2011 en in het bijzonder het deel getiteld 'Recht op wonen' voorgesteld aan het kabinet van Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie op 11 september 2012.

Wallonië

>> **Waalse regering**

De Waalse gewestregering heeft op 13 september 2012 akte genomen van het verslag 2010-2011 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en heeft het overgemaakt aan het Parlement.

>> **Ontmoeting met kabinet**

Het Steunpunt heeft het verslag 2010-2011 en in het bijzonder het eerste deel over het recht op wonen voorgesteld aan het kabinet van Vice-president en Waals minister voor Duurzame Ontwikkeling, Ambtenarenzaken, Energie, Huisvesting en Onderzoek op 3 maart 2012.

Brussel Hoofdstad

>> **Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

⇨ Het verslag werd voorgesteld op 15 maart 2012 aan de Commissie Diversiteit, Gelijkheid van Kansen en Armoede en aan de Commissie Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën.

⇨ [Advies uitgebracht door de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tijdens zijn zitting van 19 april 2012 inzake het tweejaarlijkse Verslag 2010-2011 over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten.](#)

>> **Permanente interkabinettenwerkgroep armoedebestrijding** (samengesteld uit vertegenwoordigers van de ministers van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Collegen van de drie Brusselse gemeenschapscommissies, de Brusselse OCMW's en de Franse en Vlaamse Gemeenschap, met het [Observatorium voor Gezondheid en Welzijn](#) als secretariaat). Het Verslag werd op 13 juni 2012 voorgesteld aan de leden van de permanente interkabinettenwerkgroep armoedebestrijding. In het bijzonder de vaststellingen en aanbevelingen van het tweede deel van het Verslag, 'Toekomstperspectieven van jongeren', worden meegenomen in de discussie over het opstellen van het Brussels actieplan armoedebestrijding 2012, dat zich specifiek toespitst op de armoedeproblematiek bij jongvolwassenen.

>> **Ontmoeting met kabinet**

Het Steunpunt heeft het verslag 2010-2011 en in het bijzonder het hoofdstuk getiteld 'Jongeren in armoede en het deeltijds leren en werken' voorgesteld aan het kabinet van de minister van Opleiding van de middenstand (COCOF) op 18 september 2012.

Duitstalige Gemeenschap

>> **Parlement**

Commissie voor Sociale zaken en Gezondheid: voorstelling van het tweejaarlijkse verslag en debat, 18 oktober 2012.

5.2. Lezing van het federaal Regeerakkoord

Begin 2012 heeft het Steunpunt een lezing van het federaal Regeerakkoord gepubliceerd, waarbij het gebruik heeft gemaakt van de analyses en aanbevelingen die het tijdens de voorbije jaren in zijn tweejaarlijkse Verslagen heeft opgenomen.

5.3. Memorandum naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen heeft het Steunpunt in maart zijn aanbevelingen met betrekking tot de gemeentelijke bevoegdheden gepubliceerd, in de vorm van een memorandum aan de politieke partijen.

5.4. Specifieke vragen

5.4.1. PROJECT 'ARME GEZINNEN: DE BAND BIJ SCHEIDING ONDERSTEUNEN' (FEDERATIE WALLONIE-BRUSSEL)

Sinds verschillende jaren werkt het Steunpunt rond het thema van de bijzondere jeugdzorg: deelname aan de groep 'Agora' (punt 5.3.2.), vraag naar een onderzoek over de statistische band tussen een maatregel binnen de bijzondere jeugdzorg en armoede, hoofdstuk in het Verslag gewijd aan deze thematiek (over jongvolwassenen bij het verlaten van een voorziening voor bijzondere jeugdzorg in haar Verslag 2011). In het verlengde van deze werkzaamheden en voortgaand op signalen van het terrein die de minister voor Jeugd en Bijzondere Jeugdzorg ontvangen had, heeft de minister in 2012 het Steunpunt de coördinatie toegewezen van een project omtrent de band tussen een geplaatst kind en zijn gezin wanneer deze in een situatie van armoede leeft.

Het project is opgestart in september 2012 en beoogt aan de hand van een uitwisseling van ervaringen van beroepskrachten en gezinnen (ouders en kinderen,) de negatieve en positieve elementen te identificeren met betrekking tot het behoud van de band. De werkzaamheden zullen in oktober 2013 afgesloten worden met de publicatie van een instrument dat interessante praktijken weergeeft inzake het behoud en de versterking van de band tussen kinderen en ouders, en dit zowel vanuit het standpunt van de gezinnen (ouders en kinderen) als vanuit het oogpunt van de beroepskrachten. Deze publicatie zal wijd verspreid worden binnen de sector van de bijzondere jeugdzorg en onder de jeugdrechters.

In 2012 heeft het Steunpunt een voorbereidende analyse uitgevoerd (literatuur, wetgeving, actoren), samen met het kabinet een begeleidingscomité opgezet, een startmoment voor

het project voorbereid (23/1/2013) alsook de voorbereiding gedaan voor de werkgroepen (waarvan het overleg begin februari 2013 zal opstarten).

5.4.2. UITVOERING VAN DE WAALSE WOONCODE (WAALS GEWEST)

In het kader van de opmaak van de uitvoeringsbesluiten betreffende artikel 22bis van de Waalse Wooncode, heeft het kabinet van de Waalse minister van Wonen een beroep gedaan op het Steunpunt om deel te nemen aan werkvergaderingen daaromtrent. Er waren drie bijeenkomsten in 2012 tussen politici, verenigingen en administraties.

5.4.3. RONDETAfel CWAPE (WAALS GEWEST)

Het Steunpunt heeft in het Waals Gewest deelgenomen aan een rondetafel georganiseerd door de CWAPE (Waalse regulator voor de gas- en elektriciteitsmarkt).

5.4.4. ACTIES INZAKE KINDERARMOEDE (VLAAMS GEWEST)

Op vraag van het kabinet van de Vlaamse minister van Armoedebestrijding nam het Steunpunt deel aan de projectenmarkt 'kinderarmoede' en aan het expertenseminarie.

5.4.5. COMMUNICATIECAMPAGNE WATERVERKOOPREGLEMENT (VLAAMS GEWEST)

Het Steunpunt nam in 2012 deel aan 2 bijeenkomsten van de klankbordwerkgroep die de VMM organiseerde met betrekking tot een communicatiecampagne rond het nieuwe waterverkoopreglement.

5.4.6. COMMUNICATIECAMPAGNE VREG (VLAAMS GEWEST)

Het Steunpunt nam ook deel aan 2 bijeenkomsten in het kader van de herwerking van de communicatie-instrumenten van de VREG.

Daarnaast neemt het Steunpunt ook deel aan het verticaal overleg energie en neemt het deel aan de werkgroep 'energie en armoede', georganiseerd door de distributienetbeheerder Eandis. In het Waalse Gewest nam het Steunpunt deel aan een rondetafel georganiseerd door de CWAPE.

5.4.7. ONTMOETING MET HET AGENTSCHAP JONGERENWELZIJN EN HET VAPH (VLAAMSE GEMEENSCHAP)

Het Steunpunt heeft - op suggestie van het kabinet van de minister van Welzijn - het hoofdstuk in het tweejaarlijkse Verslag rond jongvolwassenen die een instelling bijzonder jeugdbijstand verlaten, voorgesteld op een gezamenlijke ontmoeting met beide administraties, omdat er in de analyses en aanbevelingen verschillende elementen ook van toepassing zijn op jongeren met een handicap die in instellingen verblijven.

5.4.8. STUDIE ROND SOLIDAIR WONEN (FEDERAAL)

De administratie van Grootstedenbeleid heeft in 2006 een studie gevraagd om de haalbaarheid en de uitwerking te evalueren van solidaire samenwoonprojecten. In 2011, is een nieuwe studie aangevraagd om oplossingspistes te ontwikkelen, zowel op sociaal, juridisch als technisch vlak, ten aanzien van de bevoegde ministers en overheden. In dit kader hebben de onderzoekers een aantal experts (sociaal, administratief, juridisch), samengebracht om op die manier de voorgestelde maatregelen aan te vullen of te amenderen. Er werden twee dagen georganiseerd, 1 per taalgroep, waaraan het Steunpunt heeft deelgenomen.

5.5. Structurele samenwerking met de gewesten, de gemeenschappen en de federale staat

5.5.1. PERMANENT ARMOEDE OVERLEG (PAO) VAN HET VLAAMSE GEWEST EN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het Steunpunt neemt deel aan [het horizontaal Permanent Armoede Overleg \(PAO\)](#). Dit is de decretaal bepaalde plaats waar aandachtsambtenaren uit de Vlaamse administratie samen met het Vlaams Netwerk en een aantal andere partners (waaronder het Steunpunt) samenkomen, onder meer om het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) voor te bereiden, op te volgen en te evalueren. Op de bijeenkomst van februari heeft het Steunpunt het Verslag 2010-2011 voorgesteld.

Het Steunpunt neemt ook deel aan verschillende [verticale PAO's](#). Het verticaal overleg is het overleg dat per beleidsdomein wordt georganiseerd met als doel de specifieke beleidsinitiatieven te toetsen aan de visie en de ervaring van de doelgroep en voorstellen tot bijsturing te formuleren. Het Steunpunt is lid van de volgende verticale overleggen: informeel verticaal overleg werk en sociale economie, energie, water.

5.5.2. AGORA-OVERLEG VAN DE FRANSE GEMEENSCHAP

Het Steunpunt is in 2012 de groep Agora blijven ondersteunen, die reeds sinds enkele jaren bijeenkomt binnen de Algemene Directie van de Bijzondere Jeugdzorg in de Franse Gemeenschap (DGAJ). Het is op vraag van de minister voor Bijzondere Jeugdzorg dat het Steunpunt betrokken werd bij deze denkgroep die in 1998 werd opgericht om op vraag van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie het decreet betreffende de Bijzondere Jeugdzorg te evalueren "*met de bedoeling plaatsingen wegens armoede te vermijden en de ouder-kindrelatie te vrijwaren*". Aan de ontmoetingen wordt deelgenomen door consulenten, directeurs en afgevaardigden, net als door leden van de DGAJ, een lid van het kabinet van de minister, een vertegenwoordiger van de AGASS (Administration générale de l'Aide à la jeunesse, de la Santé et du Sport) en verenigingen waar armen het woord nemen.

In 2012 hebben er negen vergaderingen plaatsgevonden. De Agora-groep heeft gewerkt rond de publicaties van het verslag van de studiedag betreffende de transparantie en de communicatie met betrekking tot de documenten van beroepskrachten naar de gezinnen toe (georganiseerd op 29 november 2011). Het Steunpunt heeft in het bijzonder het verslag opgemaakt van de rondetafels die in het kader van deze studiedag werden georganiseerd, wat centraal zal staan in de aktes. De aktes zullen gepubliceerd worden begin 2013. De Agora-groep heeft ook gewerkt in functie van de publicatie van een folder over de transparantie en communicatie van documenten, bestemd voor de 'SAJ', de 'SPJ', erkende diensten en 'IPPJ'. Deze zal de werkzaamheden van de Agora-groep weergeven, verrijkt met enkele reflecties uit de studiedag van 29 november. De tekst focust zich op twee documenten: de synthesenota aan de 'SAJ' en de synthesenota aan de 'SPJ'. Het doel is om

enerzijds de reflectie te voeden van de beroepskrachten van de bijzondere jeugdzorg en anderzijds het debat over de cruciale vraag betreffende de documenten.

5.5.3. WERKGROEP 'ACTIES' EN 'INDICATOREN' IN HET KADER VAN DE EUROPESE STRATEGIE 2020 INZAKE ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

Deze samenwerking kwam reeds aan bod in punt 4.5.2..

5.5.4. PERMANENTE WERKGROEP ARMOEDE VAN DE INTERMINISTERIELE CONFERENTIE INTEGRATIE IN DE SAMENLEVING

Het Steunpunt maakt deel van de permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie Integratie in de Samenleving. Er was 1 bijeenkomst in 2012 van deze werkgroep.

5.5.5. STRUCTURELE UITWISSELING MET HET OBSERVATORIUM VOOR WELZIJN EN GEZONDHEID – BRUSSEL HOOFDSTAD

Er is een structurele uitwisseling met het Observatorium voor Welzijn en Gezondheid – Brussel-Hoofdstad. Het Observatorium koos ervoor te werken rond jongvolwassenen, een thematiek die het Steunpunt reeds behandelde in het kader van zijn tweejaarlijkse Verslag 2010-2011, wat leidde tot een uitwisseling van informatie en analyses.

5.6. Medewerking aan de werkzaamheden van andere diensten en organisaties

Het Steunpunt tracht zo veel mogelijk in te gaan op vragen van andere diensten en organisaties voor informatie of medewerking aan bepaalde activiteiten, voor zover deze passen in zijn wettelijke opdracht. Deze ondersteuning kan de vorm aannemen van een ontmoeting, een bijdrage op of deelname aan een studiedag, deelname aan een jury of commissie, enzovoort.

5.6.1. COMMISSIES EN JURY'S

Medewerkers van het Steunpunt namen deel aan volgende jury's of commissies:

- Adviescommissie Armoede van de Provincie Limburg;
- Jury Armoedefonds van de Koning Boudewijnstichting (2 in 2012);
- Jury 'Federale Armoedeprijs';
- Begeleidingscommissie Federaal Jaarboek Armoede 2012 (POD Maatschappelijke Integratie);
- Jury ESF;
- Groupe consultative 'Formation volontariat lutte contre la pauvreté' (Koning Boudewijnstichting en CERA).

5.6.2. BIJDRAGEN AAN STUDIEDAGEN EN COLLOQUIA

In 2012 leverden de medewerkers een volgende bijdragen op studiedagen en colloquia:

- Voorstelling tweejaarlijks Verslag - Vivre ensemble (26/01)
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag - HPAO (9/02)
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag - CES Bruxelles (15/03)

- Handiflux - FOD Sociale Zekerheid (15/03)
- Voorstelling van de strijd tegen armoede in België aan een Italiaanse delegatie AEFPEVTA (28/03)
- Voorstelling tweejaarlijks Verslag – Belgisch Platform van strijd tegen armoede (17/04)
- Presentatie rond armoede in België - Haute école de Liège (3eme BAC) (17/04)
- Presentatie project rechtspraak, Meeting van Housing Rights Watch (Ierland) (19/04)
- Presentatie memorandum gemeenteraadsverkiezingen / journée pour travailleurs sociaux sur bilan social année écoulée - Bourgmestre Namur et Président du CPAS Namur (1/06)
- Atelier d'approfondissement des Universités populaires - ATD Quart Monde (12/05)
- Voorstelling 'volontariat et pauvreté' - Plate-forme Volontariat pour tous (22/06)
- Presentatie over vroegtijdige veroudering bij mensen in armoede in samenwerking met Observatorium voor Gezondheid en Welzijn in het kader van de hoorzitting gezondheid, ter voorbereiding van de slotconferentie van het Europees Jaar 2012 actief ouder worden en solidariteit tussen de generatie - FOD Sociale Zekerheid (4/10)
- Campagne-avond Welzijnszorg provincie - Antwerpen (9/10)
- Deelname aan slotdebat "Wat is er na 15 jaar activering bereikt?" op Trefdag "Activering zoals het is... (over)leven op de arbeidsmarkt", De Lege Portemonnees (26/10)
- Groupe d'expert habitat solidaire - Habitat et Participation (7/11)
- Expertenoverleg i.k.v. studie Solidair Wonen, Samenhuizen (12/11)
- Presentatie van het onderzoek-actie-vorming 'Armoede-indicatoren. Een andere benadering.' tijdens een colloquium genaamd 'Observation des quartiers prioritaires de la politique de la ville, quelle place pour les habitants?' - Réso-villes (France) (30/11)
- Presentatie tijdens 'Expert Seminar on indicators', European Service Network (Lissabon) (30/11)
- Presentatie tijdens voorstelling onderzoeksresultaten 'Handilab' - FOD Sociale Zekerheid en BELSPO (6/12)

5.6.3. INDIVIDUELE VRAGEN

Het Steunpunt ontvangt ook heel wat individuele vragen via email of telefoon. Het gaat hierbij vooral om informatieve vragen van beroepskrachten van organisaties of instellingen, journalisten, studenten en docenten... Vele van deze vragen gaan over cijfers. Daarnaast zijn er vragen voor hulp. Deze handelen veelal over financiële moeilijkheden. Bij hulpvragen tracht het Steunpunt naar een concrete organisatie door te verwijzen die in de regio van de hulpvrager ondersteuning kan bieden bij het zoeken naar een antwoord op de hulpvraag. In het kader van mediareportages werd het Steunpunt herhaaldelijk gevraagd om contacten te leggen met mensen in armoede die konden getuigen.

6. INSTRUMENTEN OM DE DOELSTELLINGEN TE REALISEREN

6.1. Beheersorganen van het steunpunt

Het Steunpunt is ondergebracht bij het [Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding](#) (verder: Centrum), maar heeft een eigen wettelijke basis (het Samenwerkingsakkoord), eigen [beheersorganen](#) (het Beheerscomité en de Begeleidingscommissie) en een apart budget.

6.1.1. BEHEERSCOMITE

Het Beheerscomité van het Steunpunt heeft drie opdrachten: toezien op de goede uitvoering van het Samenwerkingsakkoord, de behoeften inzake personeelsbezetting evalueren en een ontwerpbegroting uitwerken (art. 7 van het Samenwerkingsakkoord).

Het Beheerscomité heeft in 2012 vier keer vergaderd.

Samenstelling in 2012:

Voorzitter : Ides Nicaise ; Ondervoorzitter : Muriel Rabau

Véronique De Baets, Bart Collin (op voordracht van de federale Staat) ; Marijke Enghien, Magda de Meyer, Frederic Vanhauwaert (op voordracht van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest) ; Carine Jansen, Benoit Parmentier (op voordracht van het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap) ; Martine Motteux, vervangen tijdens het jaar door Véronique Peeters, Luc Notredame (op voordracht van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) ; Karin Fatzaun (op voordracht van de Duitstalige Gemeenschap).

De Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum alsook de coördinatrice van het Steunpunt zijn leden van het beheerscomité met raadgevende stem.

6.1.2. BEGELEIDINGSCOMMISSIE

De Begeleidingscommissie, die wordt voorgezeten door de Staatssecretaris voor Armoedebestrijding, is opgericht om de inhoud van de werkzaamheden van het Steunpunt op te volgen en na te gaan of de methodologie gerespecteerd wordt (art. 8 van het Samenwerkingsakkoord).

De Begeleidingscommissie heeft in 2012 vijf keer vergaderd.

Samenstelling in 2012:

Voorzitter : Maggie De Block, staatssecretaris voor Armoedebestrijding

Sévrine Bailleux, Paul Palsterman, Bjorn Cuyt, Sonia Kohnenmergen (sociale partners) ; Ivan Dechamps en Karin Rochtus (ziekteverzekeringsinstellingen) ; Diane Moras, Ludo Horemans, Paul Trigalet, Marc Otjacques en Herman van Breen (organisaties waar armen het woord nemen) ; Christine Dekoninck, Bernard Antoine en Piet Van Schuylenberg (Verenigingen van Steden en Gemeenten/OCMW).

Christine Mahy en Rocco Vitali worden uitgenodigd als observator (Réseau wallon en Forum bruxellois ; het Vlaams Netwerk en het Belgisch Netwerk zijn al lid).

De leden van het Beheerscomité zijn ook lid van de Begeleidingscommissie.

6.2. Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding

Het Steunpunt neemt een bijzondere plaats in binnen het [Centrum](#). Er bestaat geen enkele twijfel over dat ze inhoudelijk nauw met elkaar verwant zijn. Discriminatie leidt immers tot armoede, wat het motief er ook van moge zijn. Twee beschermde criteria, vermogen en sociale afkomst, staan rechtstreeks in verband met armoede. Mensen van buitenlandse afkomst zijn oververtegenwoordigd binnen de armen. Het is dan ook niet meer dan natuurlijk dat er banden bestaan tussen het Steunpunt en het Centrum.

We hebben deelgenomen aan een reflectie over het thema vergrijzing tussen verschillende diensten van het Centrum, in het kader van de voorbereiding van het Europees jaar van actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties, op vraag van FOD Sociale Zekerheid.

Het Steunpunt was ook betrokken in de uitwerking van een aanbesteding van een onderzoeksvoorstel voor het luik 'wonen' van de Diversiteitsbarometer, die voorzien is in 2014.

De voorzitter en de vice-voorzitter van het Beheerscomité van het Steunpunt worden uitgenodigd op de raad van bestuur van het Centrum wanneer er punten op de agenda staan met betrekking tot armoede. De coördinatrice dd neemt deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur van het Centrum en aan de stafvergaderingen. Het personeel wordt uitgenodigd op de algemene vergaderingen, en op vergaderingen over inhoudelijke aangelegenheden.

Omgekeerd heeft de directie van het Centrum een raadgevende stem op het Beheerscomité van het Steunpunt tot bestrijding van armoede.

6.3. Team

8 voltijds equivalenten hebben op het Steunpunt tot bestrijding van armoede gewerkt.

Elke week vinden er teamvergaderingen plaats. Daarop wordt het werk gecoördineerd, kunnen collega's met elkaar van gedachten wisselen, wordt de inhoud verder uitgediept... Dat alles vanuit een transversale benadering.

Medewerkers hebben volgende opleidingen gevolgd:

- een managementopleiding voor de departements- en diensthoofden van het Centrum;
- bachelor 'Rechten';
- opleidingen in informatica: excell, outlook, sharepoint.

Daarnaast namen in 2012 de medewerkers van het Steunpunt deel aan volgende studiedagen en colloquia, zowel in het kader van informatie als vorming:

- Voorstelling federaal jaarboek: Armoede bestrijden via actieve insluiting - POD MI (19/01)
- Lunchtime Session: The crisis and beyond. Is there a Future for Social Europe - Midi Observatoire Social Européen (26/01)
- Mineurs mal accompagnés - Délégué général aux droits de l'enfant (27/01)
- Quelle politique d'inclusion sociale dans une société qui exclut - CIEP (10/02)
- Belgische kick-off van het Europees Jaar 2012 Actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties - FOD Sociale Zekerheid (7/03)
- Colloque sur le non-recours, entre accès aux droits et restriction des droits - CERSA (12/03)
- Richesse financière ou richesse de la population - RWLP (12/03)
- Lunchtime Session: 'Is the European Governance of the Crisis Consistent with International Labour Standards?' - Midi Observatoire Social Européen (15/03)
- Voorstelling van de nieuwe Waalse Wooncode door B. Monnier - Habitat et Participation (23/03)
- Expertdebat 'Rechtvaardigheidstheorieën en concrete armoede: Economen, filosofen en sociologen over armoedebeleid', debat met Loïc Wacquant, ingeleid door Frank Vandebroucke - Centrum voor Economie en Ethiek, KU Leuven (28/03)
- Vague d'austérité, vague de précarité ! - nouvelles politiques de la précarité - Forum bruxellois (30/03)
- INTERREG - Jeunes et logement - Habitat & Participation, Relogeas, 2 assoc lilloises (19/04)
- De omvang van sociale en fiscale fraude in België, FOD Sociale Zekerheid.(19/04)
- Conferentie 'Contemporary housing issues in a changing Europe' - Housing Rights Watch e.a. (20-21/04)
- Reporting poverty - resources for media covering poverty and social exclusion (23/04)
- European Commission, DG Employment, social affairs and inclusion
- Plattelandsarmoede in Vlaanderen en Wallonië - CERA (26/04)
- Netwerkvoormiddag Actief Ouder Worden - Vlaamse Ouderenraad (27/04)
- Colloquium sociale innovatie, Senaat (27/04)
- Rondetafel sociale innovatie, Departement EWI (27/04)
- INTERREG - Jeunes et logement - Habitat & Participation, Relogeas, 2 assoc lilloises (29/4)
- Expertencolloquium 'Toereikende pensioenen: een kwestie van eerste, tweede en derde pijler?' - Groen (4/05)
- Provinciale trefdag armoede 'verder kijken dan je neus lang is' - Provincie West-Vlaanderen (8/05)
- Workshop sans-abrisme en marge de la réunion annuelle des personnes pauvres - HOPE et EUH (11/05)
- De private huurmarkt: een van de pijlers voor goed en betaalbaar wonen? - Steunpunt Wonen (15/05)
- Gezinsbeleid in Vlaanderen - Gezinsbond (15/05)
- Lezing 'Recht op menselijke waardigheid' door prof. Hartley Dean - Universiteit Gent (16/05)
- Forumdag Inkomen - Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen (22/05)
- INTERREG - Jeunes et logement - Habitat & Participation, Relogeas, 2 assoc lilloises (24/05)
- Rondetafel 'De sociaalprofessionele integratievrijstelling in de berekening van het leefloon: knelpunten en denkpistes met het oog op hervorming' - Koning Boudewijnstichting (25/05)
- Kennisplatform: actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse herkomst - VLAS (7/06)
- Évaluation du plan hivernal - sans abri - la Strada (8/06)
- De Tussenstand - Decenniumdoelen 2017 (14/06)

- Slotmoment Onderbescherming en proactief handelen - Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen (18/06)
- Droits de l'homme et pauvreté: rapporteuse spéciale sur les droits de l'homme/ONU – Intergroupe PE (19/06)
- Conférence logement - relais social de Charelroi (4/09)
- Participation en action - IWEPS (22/06)
- Bilan social 2011 - Observatoire social européen (11/06)
- Élections communales: CPAS - Itinera (18/06)
- Rapport droits de l'homme - Intergroupe PE (19/06)
- Conférence logement à Charleroi - Relais social de Charelroi (4/09)
- Start campagne Welzijnzorg (10/09)
- Publieksmoment Woonbeleidsplan Vlaanderen, Wonen-Vlaanderen (13/09)
- Werkgroep ter voorbereiding van studiedag 'activering maakt passief' - Flora vzw (14/09)
- Zijn er nog mazen in het net? - Contactcomité van organisaties voor jeugdzorg (18/09)
- Het beheer van de digitale bibliotheken - Belgische Vereniging voor Documentatie (26/09)
- Studiedag 'Kleinschalig wonen en verblijven', Provincie Vlaams-Brabant (5/10)
- Symposium 'Tussenstap en Efrem, naar één vrijwilligerswerking' - Efrem vaw en Tussenstap, in samenwerking met Vlaams Ondernemerschapsbevorderend Netwerk (VON) (15/10)
- Colloquium Senaat (16/10)
- Quoi d'9 dans l'insertion - CPAS de Liège, asbl article 27 (17/10)
- Leuvense actiedag tegen armoede en sociale uitsluiting - samenwerkingsverband Leuven tegen armoede (17/10)
- Journée mondiale du refus de la misère au Parlement wallon - LST (17/10)
- Débat public sur les jeunes adultes - Observatoire du social et de la santé (24/10)
- Journée d'étude sur l'activation sociale - Flora vzw (25/10)
- La norme à l'épreuve de l'habitat alternatif - Conseil supérieur du logement (23/11)
- Stratégie Europe 2020: quels résultats contre la pauvreté? - EAPN (28/09)
- Journée mondiale du refus de la misère - Intergroupe PE (17/10)
- Compteur intelligent: information acteurs sociaux - Cwape(26/10)
- Evaluation adresse de référence à Bruxelles - Comité consultatif de la santé et de l'aide aux personnes/section aide sociale/COCOM (5/11)
- Steunpuntenforum - Departement EWI (13/11)
- Slotconferentie van het Europees Jaar 2012 actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties - FOD Sociale Zekerheid (27/11)
- Studiedag automatisering van rechten - Vlaams Gewest (27/11)
- Energie- en waterarmoede - GDF-Suez (28/11)
- Start expertisecentrum 'Krachtgericht sociaal werk' - Antwerpen (3/12)
- Présentation d'un référentiel de soutien à la parentalité - ONE, DGAJ et DGE (13/12)
- 10 jaar recht op maatschappelijke integratie – POD Maatschappelijke integratie (13/12)

6.4. Communicatie

Het Steunpunt tracht op een duidelijke en transparante manier zijn werkzaamheden extern te communiceren. Hiertoe heeft het verschillende instrumenten tot zijn beschikking: de website, persconferenties en persberichten, publicaties en een nieuwsflits.

6.4.1. WEBSITE

Het Steunpunt communiceert hoofdzakelijk via zijn [website](#). De website is het visitekaartje van het Steunpunt: ze legt uit waar het Steunpunt voor staat en wat het doet. Ze is echter ook

het ideale middel om het rijke materiaal - informatie uit een diversiteit van bronnen - dat het Steunpunt verzamelt en onderzoekt, te ontsluiten en openbaar te maken.

Via de website, met de drie taalversies (www.armoedebestrijding.be - www.luttepauvrete.be - www.armutsbekaempfung.be), worden de verschillende teksten en het werk van het Steunpunt maximaal ter beschikking gesteld en linken gelegd naar het materiaal van andere diensten en instellingen. De bestaande Engelstalige site wordt stelselmatig verder uitgebreid (www.combatpoverty.be).

Zoals ook in de voorbije jaren, blijft de meest geconsulteerde pagina de rubriek '[feiten en cijfers](#)', waarbij de meeste bezochte vraag deze is over [de minimumuitkeringen](#) (zowel in het Nederlands als het Frans).

In 2012 werden als nieuwigheden op de site geplaatst:

- het Verslag 2010-2011 en zijn politieke opvolging;
- webrubriek betreffende het project rechtspraak 'Grondrechten en armoede';
- overzichtspagina van lopende projecten;
- overzichtsjijst van onderzoek dat op vraag van het Steunpunt gebeurt;
- 2 nieuwe fiches in 'feiten en cijfers';
- themapagina rond bijzondere jeugdzorg;
- lijst van publicaties rond armoede en ouderen;
- lijst van bijdragen in de evaluatie van de wet op maatschappelijke integratie.

6.4.2. NIEUWSFLITS

In 2012 stuurde het Steunpunt acht nieuwsflitsen naar al zijn contacten:

- Armoedebestrijding: nood aan resultaatsverbintenis Voorstelling Tweejaarlijks Verslag 2010-2011 Steunpunt Armoedebestrijding (5/1)
- Active Aging 2012: 'Jaar van actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties' (7/3)
- Memorandum voor de gemeenteraadsverkiezingen oktobere 2012 (19/3)
- Regeerakkoord Di Rupo (30/3)
- Discriminatie en armoede: 'Het aantal meldingen van weigeringen om te verhuren op basis van het inkomen van kandidaten neemt voortdurend toe' (12/6)
- Internationale Jongerendag: 'Jong en arm: een vicieuze cirkel?' (13/8)
- Internationale dag van het verzet tegen extreme armoede: 'Rechtspraak als instrument in de strijd tegen armoede' (17/10)
- Internationale Dag van de Rechten van de Mens: 'Het recht op maatschappelijke integratie' (10/12)

Er werd promotie gemaakt voor de Nieuwsflits en bezoekers kunnen zich via de website inschrijven. Van deze mogelijkheid wordt meer en meer gebruik gemaakt.

6.4.3. MEDIA

Het Steunpunt tracht via de organisatie van persconferenties en het uitbrengen van persberichten aandacht in de pers te verkrijgen voor het thema van armoede en sociale uitsluiting. In 2012 was het belangrijkste evenement de persconferentie op 5 januari: [Voorstelling van het tweejaarlijkse Verslag 2010-2011](#).

Daarnaast antwoordt het Steunpunt heel regelmatig op vragen van journalisten wanneer deze een artikel of reportage wensen uit te werken.

Voor zijn contacten met de pers, persberichten en persconferenties kan het Steunpunt terugvallen op de expertise van de communicatiedienst van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

6.4.4. PUBLICATIES

Medewerkers van het Steunpunt publiceerden in 2012 enkele artikels in tijdschriften. Deze zijn te consulteren op <http://www.armoedebestrijding.be/publicatiessteunpuntartikels.htm> en in punt 7.2.2.

6.5. Balans en resultaatrekening 2012

	31/12/2011	31/12/2012
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting	2011	2012
Service de la lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale	€	€
	Balans	Balans
	Bilan	Bilan
<i>Actief / Actif</i>		
Materieel vaste activa / Immobilisations corporelles	-	-
Financieel vaste activa / Immobilisations financières	-	-
Totaal vaste activa / Total actif immobilisé	-	-
Handelsvorderingen / Créances commerciales	38.244,19	56.420,00
Geldbeleggingen / Placements de trésorie	523.000,00	188.000,00
Liquide middelen / Valeurs disponibles	99.529,50	459.274,55
Overlopend / Actifs circulants	1.579,80	-
Totaal vlottende activa / Total actifs circulants	662.353,49	703.694,55
Totaal actief / Total actif	662.353,49	703.694,55
<i>Passief / Passif</i>		
Reserve bestemd voor sociaal passief		
Overgedragen resultaat Opening / Ouverture	609.035,13	493.052,21
Courant resultaat boekjaar / Résultat courant exercice	- 115.982,92	- 21.657,89
Gecum.resultaat / Résultat cumulé	493.052,21	471.394,32
Totaal eigen middelen / Total fonds propres	493.052,21	471.394,32
Voorziening sociaal passief / Provision passif social	71.889,12	71.889,12
Voorziening 2-jaar.rapport / Provision rapport bi-annuel	-	6.500,00
Leveranciers / Fournisseurs	71.652,53	68.185,58
Sociale schulden / Dettes sociales	25.759,63	28.585,53
Overige schulden / Autres dettes	-	-
Overlopend passief / Passif transitoire	-	57.140,00
Totaal schulden < 1 jaar / Total dettes < 1 an	97.412,16	153.911,11
Totaal passief / Total passif	662.353,49	703.694,55
	31/12/2011	31/12/2012
	2011	2012
	€	€
Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting	Resultatenrekening	Resultatenrekening
Service de la lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale	Compte de résultat	Compte de résultat
<i>Opbangsten / Produits</i>		
Toelagen / Subventions	608.785,70	620.402,61
Toelagen Projecten / Subventions aux projets	43.078,24	-
Overige opbangsten / Produits divers	1.172,34	30,40
Financiële opbangsten / Produits financiers	2.669,01	359,51
Uitzonderlijke opbangsten / Produits exceptionnels	-	-
Totaal opbangsten / total produits	655.705,29	620.792,52
<i>Kosten / Charges</i>		
Projectkosten / Frais de projets	56.364,30	-
Werkingskosten / Frais de fonctionnement	228.629,31	144.701,18
Personeelskosten / Frais de personnel	493.194,60	491.249,23
Afschrijvingen en provisies / Amortissements et provisions	-	-
Uitzonderlijke kosten/ Frais exceptionnels	- 6.500,00	6.500,00
Totaal kosten/ Total charges	771.688,21	642.450,41
Resultaat boekjaar / Résultat exercice	- 115.982,92	- 21.657,89

7. BIJLAGEN

7.1. Samenwerkingsakkoord

Het Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestendinging van het armoedebeleid werd ondertekend te Brussel op 5 mei 1998, en goedgekeurd door:

- >> De Vlaamse Gemeenschap, decreet van 17 november 1998, B.S. van 16 december 1998
- >> De federale Staat, wet van 27 januari 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Franse Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> De Duitstalige Gemeenschap, decreet van 30 november 1998, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Waals Gewest, decreet van 1 april 1999, B.S. van 10 juli 1999
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ordonnantie van 20 mei 1999, B.S. van 10 juli 1999

TEKST VAN HET AKKOORD

Gelet op artikel 77 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988 en gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikelen 42 en 63;

Gelet op de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap, inzonderheid op artikel 55bis, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1990 en gewijzigd bij de wet van 5 mei 1993;

Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Federale Regering - Gemeenschaps- en Gewestregeringen van 3 december 1997;

Overwegende dat bestaansonzekerheid, armoede en sociale, economische en culturele uitsluiting, zelfs voor één enkele persoon, op een ernstige manier afbreuk doen aan de waardigheid en aan de gelijke en vervreembare rechten voor alle personen;

Overwegende dat het herstellen van de voorwaarden voor menselijke waardigheid en de uitoefening van de rechten van de mens, zoals bepaald in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948 en in de twee Internationale Verdragen inzake economische, sociale en culturele rechten en inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966, een gemeenschappelijk doel is voor iedere overheid van het land;

Overwegende dat daartoe voortdurende en gecoördineerde inspanningen nodig zijn van elke overheid apart en van allen samen, voor het uitstippelen, het uitvoeren en het evalueren van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving;

Overwegende dat de sociale zekerheid prioritair is voor het behoud van de sociale samenhang en voor het voorkomen van bestaansonzekerheid, armoede en sociale ongelijkheid en voor de menselijke emancipatie;

Overwegende dat het nodig is de bestendinging van dit integratiebeleid te waarborgen, namelijk door het aanpassen en het ontwikkelen van de openbare dienstverlening;

Overwegende dat de betrokkenheid van alle personen bij dit integratiebeleid, reeds bij het uitstippelen ervan, door de overheid moet gewaarborgd worden;

- >> De Federale Staat, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, de Minister van Sociale Zaken, de Minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de Minister van Volksgezondheid en Pensioenen en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;
- >> De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door hun Regering, in de persoon van de Minister-President en de Ministers bevoegd voor de coördinatie van het armoedebeleid en voor de bijstand aan personen;
- >> De Franse Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President;
- >> De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door haar Regering, in de persoon van de Minister-President en de Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;
- >> Het Waals Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President en de Minister van Sociale Actie;
- >> Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Minister-President;
- >> De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door de leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen;

Kwamen het volgende overeen :

ARTIKEL 1STE

Zonder afbreuk te doen aan hun eigen bevoegdheden verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe hun beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving voort te zetten en te coördineren op basis van de hierna volgende principes:

- >> Het realiseren van de sociale rechten, vastgelegd in artikel 23 van de Grondwet;
- >> Een gelijke toegang voor iedereen tot al deze rechten, wat ook maatregelen van positieve actie kan inhouden;
- >> Het invoeren en versterken van de modaliteiten voor de deelneming van alle betrokken overheden en personen, inzonderheid van personen die in armoede leven, aan het uitstippelen, het uitwerken en het evalueren van dit beleid;
- >> Een beleid van maatschappelijke integratie is een inclusief, globaal en gecoördineerd beleid, dit wil zeggen dat het moet gevoerd worden op alle bevoegdheidsgebieden en dat een voortdurende evaluatie van alle ondernomen en overwogen initiatieven en acties daartoe vereist is.

ARTIKEL 2

Daarom verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe bij te dragen elkeen binnen hun bevoegdheden aan een "Verslag over Bestaansonzekerheid, Armoede, Sociale Uitsluiting en Ongelijke Toegang tot de Rechten", verder "het Verslag" genoemd. Dit wordt tweejaarlijks tegen de maand november opgemaakt door het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting", voorzien in artikel 5 van dit akkoord, op basis van de bijdrage van de partijen. Het verslag wordt in de drie landstalen opgemaakt.

Het bevat minstens:

- >> Een evaluatie van de evolutie van onzekere levensomstandigheden, van armoede en van sociale uitsluiting op basis van indicatoren zoals zij overeenkomstig artikel 3 worden vastgelegd;

- >> Een evaluatie van de daadwerkelijke uitoefening van sociale, economische, culturele, politieke en burgerrechten alsook van de ongelijkheid die blijft bestaan wat betreft de toegang tot de rechten;
- >> Een inventaris en een evaluatie van het beleid en van de acties die sinds het vorig verslag werden gevoerd;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen om de toestand van de betrokken personen op alle in dit artikel bedoelde gebieden zowel op lange als op korte termijn te verbeteren.

ARTIKEL 3

Na overleg met de wetenschappelijke wereld, de bevoegde administraties en instellingen, de sociale partners en de organisaties waar de armen het woord nemen, zullen de ondertekenende partijen onderzoeken welke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en instrumenten kunnen gebruikt en/of uitgewerkt worden om de evolutie op alle in artikel 2 bedoelde gebieden te analyseren, opdat de bevoegde overheden op de meest passende manier kunnen ingrijpen. Een eerste reeks indicatoren zal worden vastgelegd voor 15 november 1998.

Zonder afbreuk te doen aan de wetten en reglementen betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de individuen, verbinden de ondertekenende partijen zich ertoe alle gegevens waarover een voorafgaand akkoord wordt bereikt kosteloos ter beschikking te stellen van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" of de toegang tot deze gegevens te vergemakkelijken, indien ze behoren tot externe diensten. De ondertekenende partijen hebben ook toegang tot deze gegevens.

ARTIKEL 4

§1ste Het Verslag wordt via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie vermeld in artikel 9 overhandigd aan de federale Regering en aan de Regeringen van de Gemeenschappen en van de Gewesten, die zich ertoe verbinden het aan hun Raden, Parlementen of Vergaderingen te bezorgen.

§2 De Federale Regering bezorgt het Verslag binnen de maand na ontvangst aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven die op hun beurt binnen de maand advies uit brengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure.

§3 Alle ondertekenende partijen verbinden er zich toe een debat te houden over de inhoud van het verslag en van de adviezen, inzonderheid over de aanbevelingen en voorstellen van het verslag.

ARTIKEL 5

§1ste Om het voorgaande te kunnen realiseren wordt een "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, belast met de volgende opdrachten:

- >> Informatie over bestaansonzekerheid, armoede, sociale uitsluiting en toegang tot de rechten inventariseren, systematiseren en analyseren op basis van de indicatoren, zoals bepaald in artikel 3;
- >> Concrete aanbevelingen en voorstellen doen om het beleid en de initiatieven tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving te verbeteren;
- >> Minstens om de twee jaar een Verslag zoals bedoeld in artikel 2 opmaken;

- >> Op verzoek van één van de ondertekenende partijen, van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie of op eigen initiatief adviezen uitbrengen of interimverslagen opmaken over ieder vraagstuk dat betrekking heeft op een gebied dat tot zijn opdrachten behoort;
- >> Structureel overleg organiseren met de armsten.

§2 Om de doelstellingen van § 1 waar te maken betreft het Steunpunt de verenigingen waar de armen het woord nemen op een structurele en bestendige manier bij zijn werkzaamheden, hierbij gebruikmakend van de dialoogmethode zoals ze ontwikkeld werd bij het tot standkomen van het "Algemeen Verslag over de Armoede".

Het Steunpunt kan ook een beroep doen op alle personen en op openbare of privé organisaties die op dit vlak deskundig zijn.

ARTIKEL 6

§1ste Het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding. Het wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen. Voor 1998 wordt een budget ter beschikking gesteld van 20 miljoen frank:

- >> 15.000.000 BF door de federale Staat;
- >> 2.800.000 BF door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 1.700.000 BF door het Waals Gewest (in overleg met de Franse en de Duitstalige Gemeenschap);
- >> 500.000 BF door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie).

De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Het budget kan mits akkoord van alle betrokken partijen worden aangepast na evaluatie door middel van een aanhangsel bij dit samenwerkingsakkoord.

De bedragen worden gestort voor maart van het jaar waarop ze betrekking hebben.

§2 Er moet een permanente en structurele samenwerking zijn tussen het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting en de bevoegde administraties van de Gemeenschappen en Gewesten. Daartoe worden aan het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" wetenschappelijke medewerkers onder één of andere vorm ter beschikking gesteld door de drie Gewesten, namelijk 1,5 full-time equivalent door het Vlaams Gewest, 1 full-time equivalent door het Waals Gewest en 1/2 full-time equivalent door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien het om ambtenaren gaat blijven deze deel uitmaken van het personeel van het Gewest.

§3 De Gemeenschappen en de Gewesten zorgen, in volle respect voor elkaanders bevoegdheden en budgetten, voor de erkenning en aanmoediging van organisaties waar armen het woord nemen.

ARTIKEL 7

§1ste Een Beheerscomité wordt bij het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" opgericht, met de volgende opdrachten:

- >> Ervoor zorgen dat dit samenwerkingsakkoord correct wordt uitgevoerd;
- >> Op voorstel van de Begeleidingscommissie, voorzien in artikel 8, beroep doen op wetenschappelijke instellingen of gespecialiseerde studiediensten die, gelet op hun

ervaring en het materieel waarover zij beschikken, het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" kunnen bijstaan in het vervullen van zijn taken. In dit geval moet een overeenkomst worden gesloten met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding;

- >> Het opmaken voor het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" van een ontwerp van budget waarvan het beheer strikt gescheiden is van de organieke dotatie voor het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding;
- >> Het bepalen van het personeelsbehoefteplan en inzonderheid het functieprofiel van de coördinator.

§2 De Voorzitter en de Ondervoorzitter van het Beheerscomité en de coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting wonen de vergaderingen van de Raad van Beheer van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding bij met raadgevende stem, wanneer punten die betrekking hebben op het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" op de agenda staan.

§3 Naast de vertegenwoordiger van de Eerste Minister die het Beheerscomité voorzigt, telt dit comité 12 leden onder wie:

- >> 4 leden voorgedragen door de federale Staat;
- >> 3 leden voorgedragen door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- >> 2 leden voorgedragen door het Waals Gewest in overleg met de Franse Gemeenschap;
- >> 2 leden voorgedragen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in overleg met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, onder wie één Nederlandstalige en één Franstalige;
- >> 1 lid voorgedragen door de Duitstalige Gemeenschap.

Deze leden worden aangesteld op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Ze worden door de respectieve Regeringen aangesteld en bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit benoemd voor een hernieuwbaar mandaat van 6 jaar.

§4 Daarnaast zijn de Directeur en de Adjunct-directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding alsook de coördinator van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" leden van het Beheerscomité met raadgevende stem.

ARTIKEL 8

Er wordt een Begeleidingscommissie opgericht onder voorzitterschap van de minister of staatssecretaris die Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft, die de werkzaamheden van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" begeleidt. De Begeleidingscommissie bewaakt ook de methodologie en criteria zoals bepaald in artikel 3, evenals de vooruitgang van het Verslag. De Begeleidingscommissie bestaat uit de leden van het Beheerscomité, voorzien in artikel 7, minstens aangevuld met:

- >> 4 vertegenwoordigers van de sociale partners, voorgedragen door de Nationale Arbeidsraad;
- >> 2 vertegenwoordigers van de ziekteverzekeringsinstellingen, voorgedragen door het Nationaal Intermutualistisch College;
- >> 5 vertegenwoordigers voorgedragen door de organisaties waar de armen het woord nemen, waaronder een vertegenwoordiger van de daklozen;
- >> 3 vertegenwoordigers voorgedragen door de afdeling Maatschappelijk Welzijn van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten.

Deze vertegenwoordigers worden voorgedragen op grond van hun deskundigheid en ervaring op de in dit samenwerkingsakkoord bedoelde gebieden. Het Beheerscomité verleent hen een mandaat van 6 jaar.

ARTIKEL 9

Om overleg tussen de verschillende Regeringen te waarborgen, komt de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie minstens tweemaal per jaar bijeen.

Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de overheden waaruit zij is samengesteld, heeft zij tot taak te zorgen voor een globale, geïntegreerde en gecoördineerde benadering van het beleid tot voorkoming van bestaansonzekerheid, tot bestrijding van de armoede en tot integratie van de personen in de samenleving.

Zij wordt door de Eerste Minister voorgezeten en voorbereid in samenwerking met de minister of staatssecretaris die de Maatschappelijke Integratie onder zijn bevoegdheid heeft. Zij staan ook in voor de opvolging ervan. Daartoe doen zij een beroep op de deskundige hulp van de Cel Armoede binnen het Bestuur Maatschappelijke Integratie en van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting".

ARTIKEL 10

In het kader van de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie zullen de ondertekenende partijen de werking van het "Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting" en van dit samenwerkingsakkoord jaarlijks evalueren.

ARTIKEL 11

Het huidig samenwerkingsakkoord streeft er toe de opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding haar taak te bevestigen zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 over de oprichting van een Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, in het bijzonder voor de bevoegdheid aangaande de strijd tegen elke vorm van uitsluiting. Dat is dan ook de reden waarom, bij het hernieuwen van de Raad van beheer van het Centrum, de federale regering het Parlement zal uitnodigen rekening te houden met deze bevestiging op basis van de evaluatie voorzien door artikel 10.

Gedaan te Brussel, op 5 mei 1998, in 7 exemplaren.

Voor de Federale Staat : J.-L. DEHAENE, Eerste Minister; M. COLLA, Minister van Volksgezondheid;

M. DE GALAN, Minister van Sociale Zaken; M. SMET, Minister van Tewerkstelling en Arbeid, J. PEETERS, Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie;

Voor het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap : L. VAN DEN BRANDE, Minister-President;

L. PEETERS, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting;

L. MARTENS, Minister van Cultuur, Gezin en Welzijn;

Voor de Franse Gemeenschap : L. ONKELINX, Minister-President;

Voor de Duitstalige Gemeenschap : J. MARAITE, Minister-President; K.-H. LAMBERTZ, Minister van Jeugd, Vorming, Media en Sociale Zaken;

Voor het Waals Gewest : R. COLLIGNON, Minister-President; W. TAMINIAUX, Minister van Sociale Actie;

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : CH. PICQUE, Minister-President;

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : R. GRIJP, D. GOSUIN, Leden van het Verenigd College bevoegd voor Bijstand aan Personen.

7.2. Publicaties van het Steunpunt in 2012

7.2.1. TWEEJAARLIJKS VERSLAG

Eind 2011 verscheen het zesde tweejaarlijks Verslag van het Steunpunt dat op 5 januari 2012 aan de pers werd voorgesteld.

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (2011). [Strijd tegen armoede, een bijdrage aan politiek debat en politieke actie](#) (Verslag december 2011), Centrum voor Gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

7.2.2. ARTIKELS

- ✦ De Mol Marilène, "[Mais pourquoi restent-ils dans ce camping?](#)" [Une idée des plus-values de l'habitat alternatif pour des personnes pauvres.](#) In: *Les Cahiers nouveaux*, nr. 84, december 2012, p. 37-39.
- ✦ De Mol Marilène, Des pistes pour faire avancer le droit au logement en Belgique. In: [Housing Rights Watch](#), nr. 4, oktober 2012, p. 5-7.
- ✦ Stroobants Veerle en De Mol Marilène, [Zorgverlaters: geconfronteerd met een maatschappelijke paradox.](#) In: De Bie Maria, Roose Rudi, Vandenbroeck Michel (red.), *Maatschappelijk engagement: een besef van kwetsbaarheid. Liber Amicorum Nicole Vettenburg*, Academia Press, Gent, 2012, p. 35-54.
- ✦ Termote H. en Galand S., [Deeltijds leren en werken: een opstap naar de arbeidsmarkt voor maatschappelijk kwetsbare jongeren?](#) In: *Over.Werk*, jaargang 22, nr. 3, juli-september 2012, p. 52-60.
- ✦ Termote Henk en Galand Sophie, Deeltijds leren en werken. Springplank naar een duurzame job voor jongeren in armoede? In: [Welwijs](#), jaargang 23, nr. 3, september 2012, p. 14-17.
- ✦ De Mol Marilène, Formes alternatives de logement : au-delà des murs, l'habitat. In: [Echos du logement](#), nr. 2, août 2012, p. 7 en volgende.
- ✦ Van Impe Gilles, L'effectivité du droit au logement : une obligation de résultat à charge des pouvoirs publics ? In: [Echos du logement](#), nr. 2, août 2012, p. 39-40.
- ✦ Sortir d'une institution de l'aide à la jeunesse: ruptures et risques de pauvreté. In: [Journal du Droit des Jeunes](#), nr. 313, maart 2012, p. 9-21.
- ✦ Stroobants Veerle, [Bijzondere jeugdzorg. En dan op zoek naar een plek in de samenleving.](#)

In: [Alert](#), jaargang 38, nr. 1, maart 2012, p. 60-61.

7.2.3. NOTA'S

Nota: [Overzicht van evaluaties van de wet betreffende het recht op maatschappelijke integratie](#), december 2012.

↻ Persbericht: [Jong en arm: een vicieuze cirkel? Persbericht naar aanleiding van 12 augustus 2012 - Internationale Jongerendag](#), augustus 2012.

↻ Nota: [Overzicht van publicaties over het thema \(ver\)ouderen en armoede](#), juli 2012.

↻ [Lezing van het Federaal Regeerakkoord](#), februari 2012 + [persbericht](#).

↻ [Memorandum Gemeenteraadsverkiezingen 2012](#).

Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Adres

Koningsstraat 138
1000 Brussel

Telefoonnummer Steunpunt

+32 (0)2 212 31 67

Algemeen nummer

+32 (0)2 212 30 00

Fax

+32 (0)2 212 30 30

E-mail

armoedebestrijding@cntr.be

Website

www.armoedebestrijding.be